

[J. S. Foget.]

den løbske Vogn til at standse et Øjeblik, blev den Pristalsoverenskomst, som Fagforeningerne fik gennemført, og som nærværende Lovforslag annullerer.

Sideordnet med, ja, i Læ af Fagforeningerne blomstrede en mere eller mindre usund Industri op. Arbejderne forlangte vellønnet Arbejde, Kapitalen forlangte Gevinst, og de fandt hinanden i et snævert Samarbejde, der til Kapitalmagtens Indehavere afkastede hidtil ukendte Fortjenester, ja, i flere Tilfælde mere end Aktiekapitalen for et enkelt Aar. Saaledes har Kapitalmagten og Arbejderklassen da nu i en Aarrække staaet i et intimt Samarbejde. Forlangte Arbejderne mere i Løn, fik de det uden Sværds slag; man lagde blot saa meget mere paa Varen og tog blot et Nap mere til Aktionærene og Tantiememodtagerne.

Det er denne Udvikling, man aabent har erkendt gennem de her forelagte Lovforslag, og samtidig har man erkendt, at man har fortsat Udviklingen saa længe, at Skruen er gaaet over Gevind. Man kunde ikke fortsætte sin Udplyndringspolitik over for Landbruget, da der ikke var mere at tage. Derfor ser vi nu Forslag om Tilskud til Arbejdsløshedskasserne fra Samfundet og om Oprettelse af Fonds til Finansiering af Aktieselskaberne.

Man kan dog ikke sige, at det har været en Gang til Canossa for nogen af Parterne. Arbejderne er foreløbig for 9 Maaneder standset ved et Pristal paa 203, maalt i Forhold til 1914, medens Landbrugets ligger paa godt 100 i Forhold til samme Tidspunkt. Tantiememodtagerne og Aktieselskaberne er for saa vidt ubeskaaret, som Selskaberne i Stedet for rede Penge modtager Obligationer i Laanefonden for den Del af Fortjenesten, der ikke maa udbetales. Jeg kan derfor ikke se, hvori de saa meget omtalte store Ofre bestaar. De er i alle Tilfælde for intet at regne mod de Ofre, som man gennem Lovgivningen har paalagt Landbruget de sidste 16 Aar. De er for intet at regne mod den Tilstand, der for Øjeblikket raader i Tusinder af Landbohjem, hvor Udlæg for December Termins Renter i disse Dage skal til at foregaa. Det er blevet meddelt, at man i en enkelt jysk Kreditforening nu lader foretage over tusinde Udlæg i Landejendomme. Disse Folk, som gennem de foregaaende økonomisk fortvivlede Aar har holdt sig oven Vande, men ikke har kunnet modstaa den Katastrofe, det sidste halve Aar har paaført dem, tvinger

man nu til at forlade deres Ejendomme. En Henvendelse til de Herrer Ministre Bording og Hauch om et foreløbigt Moratorium afvises; med koldt Blod ser nu de fire Regeringspartier paa, at disse forpinte, men stræbsomme Hjem lægges øde; dem har man end ikke et medlidende Skuldertræk tilovers for.

Man er end ikke i den sidste Tid veget tilbage for at paalægge Landbruget Byrde efter Byrde; man har paa Trods af Loven ladet Landbruget bære en stor Part af de sociale Udgifter til Tilskud til Smørindkøb for mindrebemidlede. Man har ladet Landbruget alene betale det Tab, som paaførtes Samfundet ved, at Handelen den 9. April ikke havde taget tilstrækkeligt med Varer hjem fra England, og der melder sig i Forbindelse med disse Lovforslag det Spørgsmaal, om det, der her i Lovforslags Form er forelagt, helt rummer det Kompromis, som Regeringspartierne i deres hemmelige, uparlamentariske Forhandlinger er blevet enige om. Der melder sig bl. a. det Spørgsmaal, om der foreligger en Underhaandsaftale om, at man skal holde Landbrugsvarernes Priser nede, om man er enig om ikke at ville modtage større Priser for Landbrugsvarer i Tyskland, selv om man fra tysk Side er villig til at betale dem. Jeg kan ikke frigøre mig for en Følelse heraf, og denne Opfattelse deles efterhaanden af større og større Dele af Landbruget, ikke mindst efter at man har forlangt, at Pressen ikke maa omtale Handelsforhandlingerne. Jeg vil derfor gerne have et klart Svar fra den højtærede Statsminister: Indeholder Forliget Aftaler vedrørende de her omtalte Forhold, eller vil Regeringen ikke modsætte sig, at Landbruget opnaar bedre Priser for sine Varer?

Sluttelig maa jeg nødvendigvis omtale den Indledningstale, som Statsministeren fandt det opportunt at holde, ogsaa i Radioen, ved Fremsettelsen af disse Lovforslag. Statsministeren omtalte her den Samling, der var sket inden for de fire Partier, og sagde dernæst ordret:

„Skulde nogen ønske at være uden for denne Samling, kan det ikke være danske Interesser, der leder dem.“
Det forbløffede mig i allerhøjeste Grad, at Danmarks Statsminister vilde benytte netop denne Situation til at true anderledes tænkende med en saadan Bandstraale. Det forekom mig lidet værdigt af Statsministeren at fremsætte en saadan Udtalelse, og det maa forekomme dobbelt forargeligt, naar man ved, at Statsministeren